

Naturvernforbundet i Narvik

Norges Vassdrags- og energidirektorat

Middelthuns gate 29
Postboks 5091 Majorstuen

0301 OSLO

Dato: 21.06.2013

Merknad til søknad fra Fjellkraft AS om konsesjon til å bygge Kaldåga kraftverk i Ballangen kommune, Nordland

Fjellkraft AS, et heleid datterselskap av Nordkraft AS i Narvik, søker NVE om å få bygge et nytt kraftverk ved Kaldåga i Ballangen. Kraftverket vil bli liggende ved E6 der denne krysser Kaldåga, et steinkast fra Ballangen camping.

Mesteparten av vannet i elva vil bli ført bort fra det naturlige elveløpet gjennom en inntakskonstruksjon over skoggrensen, inn i et trykkrør og så ned til kraftverket i en nedgravd rørgatetrase.

I prinsippet ganske likt det man har sett av elvekraftutbygging ellers i Ofoten, som eksempel Arneselva kraftverk, Virekelva kraftverk, Lappvikelva kraftverk, Skarelva kraftverk og Stublielva kraftverk som er under bygging.

Alle disse kraftverkene har kommet i den senere tiden, i tillegg til de store reguleringskraftverkene som ble bygd fra 1930 (Nygårdsfjellet), 1950 (Niingen og Håkvikdalen) 1960/1970 (Skjomenutbyggingen) og 1980 (Sildvikutbyggingen)

Det er også gitt konsesjon for Klubbvik og Aspevik, men foreløpig ikke utbygget. Likeledes søkes for konsesjon for Tverrdalselva (Beisfjord/Håkvikdalen). Disse må også sees i en samlet vurdering.

Ofoten har vært selvforsynt med elektrisk kraft siden Skjomenutbyggingen (1,2 TWh) og har de siste 40 år vært netto eksportør av kraft til Lofoten, resten av

landsdelen og Sverige. Det er altså overproduksjon av elektrisk kraft i vår region, i vårt fylke og i landsdelen som sådan.

Det er flere innvendinger mot ytterligere kraftutbygging i vårt område og til småkraftutbygging generelt i Norge. Norge har vært nettoeksportør av elektrisk kraft til Norden og Europa i 9 av de siste 10 år. Det største forbruket av kraft i Norge ligger i Østlandsområdet, der det er færrest kraftverk. Statnett har gjort myndighetene oppmerksom på at videre utbygging av kraftproduksjon nord for Trøndelag medfører kapasitetsvansker på linjenettet og stort tap av kraft i energioverføringen.

Prisen på norsk kraft har vært lav de siste 12 månedene, det hevder bransjen skyldes overproduksjon og et redusert kraftbehov i samfunnet. Norske huseiere velger energieffektive løsninger og etterisolerer husene sine.

Det private kraftforbruket har vært stabilt siden 2003. Til tross for økende befolkningstall. Smelteverkene i Norge, som i etterkrigstiden har stått for størst kraftforbruk, er snart en saga blott. Skal det så være nødvendig å ødelegge mer elvenatur i Norge for å oppnå et mål som vi oppfatter som ufornuftig?

Resultatet av videre utbygging blir økende press på kraftprisene og mindre inntjening for det enkelte kraftselskap. De fleste kraftprodusentene i Norge eies av den offentlige, mer utbygging og lavere priser på kraft fører til færre inntekter fra kraftselskapene. Det betyr mindre penger til eldreomsorg, skole og samferdsel.

Oppfatter NVE sitt forvaltningsoppdrag slik at det skal gis ennå flere konsesjoner til å ødelegge norsk vassdragsnatur for dermed å øke overproduksjonen og slik fjerne en viktig del av inntektsgrunnlaget til norske kommuner og fylkeskommuner? I så fall må vi i Naturvernforbundet bare melde pass. Vi er åpenbart på forskjellig kloder i ulike univers.

Tilbake til søknaden om å bygge ut Kaldåga. I tilfelle utbygging vil Kaldåga kraftverk produsere kraft i perioden april-november. I de kaldeste vintermånedene vil kraftverket stå stille på grunn av manglende tilsig. Kraftverket vil produsere kraft i en periode da det er minst behov for kraft i Ofoten og prisene lavest. 5.3 GWh er svært liten produksjon.

Stasjonsbygget vil plasseres i bebygd område og vil neppe være til stor sjenanse annet en turbinstøy og viftestøy mot de nærmeste naboer, deriblant Ballangen camping.

Inntaket legges over skoggrensen i et lite beferdet område og vil i hovedsak bare redusere INON-område i Ballangen med noen kvadratkilometer.

Bortføring av vann fra elveløpet vil i perioder med normal til lav vannføring i elva (juli-november) merkes godt. Kaldåga er som navnet tyder ei lita elv med forbausende jevn vannføring og lave temperaturer i elva.

Fossefallen er utbredt langs elva på grunn av de mange små strykene og fossene som gir mulighet for hekkelokaliteter og næringstilgang. I feltundersøkelsen er fossefallen ikke registrert. Det vises her til vedlagt fotodokumentasjon i Kaldåga, pr. 16.06.2013. Ofte islegging og bunnfrysing som det opplyses mulig kan inntreffe som igjen vil ødelegge levetilstandene for fossefallen.

Med det samme vi nevner denne naturkvaliteten må vi få lov til å hevde at den rapporten om biologisk mangfold i Kaldåga som er laget på bestilling av utbygger, etter vårt synspunkt er overfladisk og uttrykker et syn på natur som vi finner underlig. Blant annet benyttes uttrykket «trivielle arter», dette må vel oppfattes som annenrangs natur. Natur som det ikke er så farlig å ofre til kraftutbygging.

Det anføres også et begrenset kunnskapsgrunnlag i henhold til DN's naturdatabase. I område som dette ved elva med høy fuktighet er det potensiale for sjeldne og truede arter.

Fra Ballangen sentrum og fra boligfeltene utover mot Balsnes, er det en strålende utsikt mot de bratte skogliene på begge sider av Kaldåga. Disse er dominert av lauvskog og blåbærlyng.

Å bygge en rørgatetrase i et slikt bratt terreng med mye steinur har vist seg fra andre kraftanlegg å være en vanskelig øvelse. Ofte er terrenget blitt ødelagt i en bredde av 60-70 meter. Revegetering er vanskelig i bratt og steinete terreng.

Vi frykter et åpent sår som vil merkes i Ballangen sterkere enn utbyggingen i den nærliggende Arneselva, som skjedde for 10 år siden.

I sum er våre innvendinger om Kaldåga kraft at den er unødvendig, den er med å senke kraftprisene, den vil fjerne vannet fra flere Fossekall-lokaliteter, og den vil skape en stort og stygt sår i terrenget. Vi har ikke funnet andre argumenter for utbygging enn at den vil gi noen hundre tusen i økt inntekt for Ballangen kommune, i form av eiendomsskatt i en begrenset periode.

Med hilsen

Baard Mikalsen
Sign.

Leder

Finn Erik Sommerseth
Sign.

styremedlem

narvik@naturvernforbundet.no

